

1917 november hó 11 en este 9 ora 15/17
útkeltem Miss

DEBRECZEN

Előfizetési ár szétküldéssel:
HELYBEN: Egy óra 1 korona
Negyedévre 3
Egyes szám ára 8 fill.
VIDÉKEN: Egy óra 1 K 50 f.
Negyedévre 4 K 50 f.
Egyes szám ára 8 fill.

Negyvenkilencedik évfolyam.
83-ik szám.
Vasárnap, 1917 november 11.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Darabos-utca 7. szám. Telefon: 412.
Lapkiadó Horovitz Zsigmond.

A béke felé.

Délnyugatról is, északkeletről is izgalmas híreket kaptunk. Az olasz harctér hírei kifejeződtek abban, hogy foglyaink száma meghaladta a 250.000 t, ágyubeli zsákmányunk a 2300-at. Ezek oly gigantikus arányok, melyeknek vesztett erejét nem lehet pótolni hevenyészve odafuvarozott száz-százötvenezer emberrel. Ezek a számok képletei egy nagy lépésnek, melyet mi a béke felé tettünk.

Egy másik nagy lépés ez óhajtott irányban az, aminek hírért Pétervár felől vettük, s ami nem kevesebb, mint hogy az eddigi forradalmi kormányt fogságra vetették (csak Kerenszki tudott elmene-külni) és a béke jegyében harcolók, a bolsevikiek és a leninisták kerítették kezükbe a hatalmat.

Ez a harmadik forradalmi kormány. Milyukovék a béke és szabadság nevében megbuktatták a cárt, aztán beálltak Anglia igájába és húzták az ántánt szekerét; Kerenszkiék a béke és szabadság nevében megbuktatták Milyukovot, aztán magukra vették Anglia jármát és húzták az ántánt szekerét; most a bolsevikiek megbuktatták a béke és szabadság nevében Kerenszkiéket és — folytatása következik.

A békének természetesen kedvez az, ha mentül nagyobb a zűrzavar és felfordulás Oroszországban. De vérmes reményeket azért a legujabb fordulathoz sem szabad fűznünk. Egy az, hogy eddig minden hőse a forradalomnak a béke olajágával verte meg ellénelé, s aztán ágyuval, gépfegyverrel és börtönnel tartotta fenn magát, amíg lehetett. Aztán nem szabad elfelejtenünk, hogy a hadsereg — értvén ez alatt a katonai szervezetet, a vezértséget — még egyáltalán nem szólott bele komolyan a dologba. Egyszer Kornilov megpróbálta, de akkor, ugylátszik, még kissé korán is volt, de tán Kornilov nem is volt az igazi ember a dologhoz.

Meg kell azt is gondolni, hogy az ántánt mindent el fog követni, hogy az új helyzetben is szóhoz jusson és érdekei szolgálatába állítsa az új embereket,

akiknek természetesen elég bajuk lesz nyílt és lappangó ellenfeleikkel, a kormányzás gondjaival, amelyek tiszteresek a bomladozó birodalomban, ahol az állami szervezetek kötelékei szakadoznak, a rend bomlik, a társadalom felfordul, személy- és vagyonbiztosság nincsen, s a tartományok a birodalom testéről leszakadoznak.

És végül, ha mindez már valahogy rendben volna, még akkor is fölmerül a kérdés: kivel kössük meg a békét? Van-e ma Oroszországban egyáltalán olyan közhatalom, melyet magával a birodalommal azonosnak és arra illetékesnek nézhetnénk, hogy Oroszország nevében békét kössön, s hogy biztosítékot is nyújthat arra, hogy ez a béke komoly és reális lesz.

Ha azonban eképpen kénytelenek vagyunk is az olvasót a béke kérdésében türelemre inteni, azért viszont azt is kimondhatjuk, hogy senki a békéért oly sikeresen nem dolgozott, neki oly értékes szolgálatot nem tett, ebbeli reményeinket oly érvényesen meg nem hizlalta, mint vitézeink az olasz harcmezőn a két utolsó héten és az orosz forradalom legujabb fordulata.

Mi van a drámákkal?

A specializálással különösen vagyunk mi emberek. Nem mindenkinek van megengedve, de akinek egyszer megengedték, annak legtöbb érdeméül tudják be, ha a maga apró szakmájában derekasan megállja a helyét. Akinek ezzel szemben nincsen megengedve, az nem tehet egyebet, mint hogy jobbra is, meg balra is tegyen apróbb-csepróbb concessziókat, anélkül, hogy az általa végzett munka értékét a feltétlenül megkívánható színvonalnál lejjebb szálítsa.

Ezek és hasonló dolgok jutnak eszünkbe, mikor a színház ez évi működését még egyszer szemügyre vesszük. — Debreczen az ő egyetlen színházával, melyhez legközelebb állítólag a másik fog járulni, ha ugyan valamikor a sok ígélet után valami kézzelfogható is kapunk, bevallhatóan nem ért még el arra a fokra, amikor a színház egy speciális műfajra veheti magát. Sőt sietünk ehhez a ki-

jelentéshez azt a másikat is hozzáfűzni, hogy nálunk ez a fokozat belátható időn belül, de legalább is mindaddig, míg két különböző izlésű és egyetlen, időnként változó izlésű ember lesz Debreczenben, elérhetetlen is fog maradni. Nálunk a színháznak, mint azt a korábbi direktciók minden egyébkénti eselleges mulasztásuk mellett is be tudták látni, a legváltozatosabb műsorral kell dolgoznia, hogy ha igazán kulturintézmény akar lenni. Mert Debreczenben még csak a jóakaratról lehet szó, eredményekről csak nagy megfontolással és akkor is a kételkedésnek egy visszatartott érzésével beszélhetünk.

Mindezek után joggal csodálkozhatunk rajta, hogy a debreczeni színház új vezetősége semmit sem tesz a közönség jogos igényének ez irányban való kielégítésére. Énekes színműveken, operákon és operettekén kívül a társulat a folyó idényben még jóformán semmit sem produkált, a felettebb kétes sikerű Varsói citadella volt az egyetlen drámai új-donság, amihez hozzáutottunk; erről azonban akár a mű belső becsét, akár az előadás művészi színvonalát tekintjük, igazán kevés jót mondhatunk.

Egyebekben pedig be kellett érünk az ígéretekkel. Az új drámai hősnő jóformán be sem mutatkozott még, a Névtelen asszonyt már is levették e héten a műsorról. B e r e g i Oszkár leszerződött a színházhoz meghatározott számú fellépésre; az igazgatóság azonban ahelyett, hogy azt az újabb lehetőséget, melyet neki az országos nevű nagy művész fel-léptethetése nyújtott, kellőképpen kihasználná, tovább variálja a már jól ismert régi operákat és egyáltalán semmit sem tesz a dráma felvirágoztatására, noha ki merjük jelenteni, hogy a mi színházlátogató közönségünknek ez ilyesmi iránt még mindig több érteke van, mint az operák iránt.

Egyébként mindent nagyon jól meg tudunk érteni. Az igazgatóság akkor, mikor az előadott és még előadandó dalművek számát a többi műfajok rovására fokozza, a művészi munkát végző és kivételes kulturát teremtő testület szerepében tetszeleg. Mi azonban sokkal jobban meg volnánk elégedve, ha végre a számüzetett drámák közül is kapnánk egynéhányat megfelelő előadásban és legalább a főszerepekben nem operett színészekkel. Mert a művészeti nivóhoz nemcsak a vidéki színházaknál mindig kivé-

A koncentrált fény

Osram-Azo

Gázzal töltve
2000Wattig

Új típusok:
Osram-Azola
Gázzal töltött lámpák
25 és 60 watt
Csak az üvegre edzett
OSRAM szó kézeskedik
a kiváló minőségért

elszámba menő operák, hanem ez is hozzá tartozik.

Kíváncsiak volnánk, hogy ha az új direktciónak nem az énekes, hanem a prózai társulata volna ekkora: elő merne-e adni klasszikus operákat és operettekét, prózai színészekkel a főszerepekben?

Az „ácsorgás“ állandósítása.

Nekünk, debreczenieknek minden körülmények, még a háborus idők ezer nehézségei között is meg lehet az a vigasztalásunk, hogy konzervatív nép vagyunk, akik nem szívesen engedünk a negyvennyolcból, vagy akármely tetszőleges számból, amiben egyszer megbicsaklottunk. Igaz, hogy nehezen tanulunk — jól, de amit aztán végére megtanultunk, ahhoz mi ragaszkodunk a legtovább. Nincs az az istenverte rossz szokás, ami nálunk meleg fészket, ölelő karokat és magasztaló pártfogást ne találna, még akkor is, mikor már mindenáron számkivetették.

Nem kell megijedni; nem valami nagy nemzeti csapásról lesz szó az alább következőkben, hanem egy mindazonáltal eléggé kellemetlen „gazdasági“ jelenségről, az annyiszor körülírt ácsorgásról. Ezt a kedves intézményt mindenütt eltörölték már, miniszteri és helyhatósági rendeletek jelentek meg ellene, hivatalos fejek törettek kiküszöbölésének összes lehetőségei felett és a legjobb helyen nem is eredménytelenül, mert vannak emberek, akik azt állítják, hogy az ország több városában nyoma sincsen már ennek a szimpátiikus hadi intézménynek.

Mi azonban, mint említettük már, némileg konzervatívok vagyunk és az ácsorgást példának okáért annyira megszerettük, hogy nem vagyunk képesek csak úgy kutyafuttában megválni tőle. Így történetesen azután, hogy az élelmiszerkönyvecskék kiosztásakor előlről kezdődött a már tulságosan jól ismert komédia: a lisztírodák előtt tömegestől állottak az emberek, szitkozódtak, a hűvös idő dacára törölgették homlokukról a verejéket, toporzékoltak és lökdösték egymást, szóval úgy volt minden, mint annakelőtte. Ehhez járult, hogy éppen mostanában adták a negyedévi örlési engedélyeket, most pedig a tejigazolványokat, sőt a petróleumjegyeket is most osztogatták és mindezeket nem egyszerre adják ki, hanem különböző napokon. Szerencse, hogy nem ragaszkodnak továbbra is a meghirdetett dátumhoz.

Ha már éppen az élelmiszer aktuális kérdéseiről van szó, hadd legyen szabad figyelmünk arra a körülményre is, hogy az élelmiszerkönyvecskéket ingyen is lehetett volna adni, vagy legalább is a teljesen szegény, de esetleg nyolcgyermekes családoktól, akiknek azok fejenként 20 fillérébe, összesen tehát 2 koronájába került, nem kellett volna értük pénzt elfogadni, mert az ilyenek, általános tapasztalat szerint, a legjobb esetben egy vacsorát tudnak maguknak megszerezni; ezek tehát alighanem magukon élik meg azt az abszurdumot, hogy az élelmiszerkönyvecskék öröme egy napig nem esznek.

Ami a dolgot még ennél is érdekesebbé teszi, az az a körülmény, hogy már eddigéig is több hang hallatszott a könyvecskék rendszerének megváltoztatása érdekében. Ha az illetékes köröknek most eszébe jutna a régi helyeit egy újabb rendszert léptetni életbe, akkor a szegény embernek valószínűleg még egy napig kellene ácsorogni az utcán és még egyszer kellene viselnie az adózás terheit. Reméljük, hogy eddig már az intéző körök bölcsessége sem fog elmenni. Elégedjünk meg avval az egy bórral, aminél több a közmondás szerint sem nyútható le egy kutyáról.

Ifjúsági ünnepély a reformáció 400 éves jubileumára.

Holnap, vasárnap, a debreczeni ref. kollégium és a Prot. Irod. Kőr a reformáció 400 éves jubileuma alkalmából folytatódóan ifjúsági ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő:

a) 1917. nov. 11-én d. e. 9 órakor ifjúsági istentisztelet a kollégiumi oratoriumban. 1. Fennálló ének 37. dicséret 1. vers. 2. Gyülekezeti ének 74. dicséret 1—2. vers. 3. Főiskolai énekek: Szeretet . . . Bognártól. 4. Imádkozik és ünnepi egyházi beszédet tart Tankó Béla dr. egyetemi ny. r. tanár. 5. Főiskolai énekek: Wagner F. átiratában: Erős vár a mi Istenünk. 6. Gyülekezeti ének 37. dicséret 3. vers.

Istentisztelet után az ifjúság által rendezendő ünnepélyes felvonulás, majd a gályarabok oszlopának megkoszorúzása.

b) Nov. 11-én d. u. 5 órakor a ref. főgimn. tornacsarnokában a ref. főgimnázium ifjúságának reformációi emlékünnepélye: 1. Históriai ének Dévai Mátyásról . . . Kapi Gyulától. Eödjaja a ref. főgimnázium vegyes kara. 2. Bevezető beszéd. Mondja S. Szabó József felügyelő tanár. 3. Jövel Szentlélek Isten. Szegedi Kis István reformátor éneke id. Szotyori Nagy Károlytól. Eödjaja a ref. főgimn. vegyes kara. 4. A garabonciás diák. Korkép 3 színben, a reformáció kezdő idejéből. Irta Baksay Sándor. Eödjaja a főgimn. ifjúság.

Este 8 órakor társasvacsora az Arany Bika dísztermében.

Irodalom.

Mit hoz az „Olcsó regény“? Az a rendkívüli előkészület, melyet az „Olcsó regény“nek óriási példányszámban és amellet művészi formában való gondos előállítása igényel, ennek a várva-várt regénysorozatnak megindításában pár napi késést idézett elő, úgy hogy

az „Olcsó regény“ első kötete csak november 13-án, keddi napon fog a magyar olvasó közönség százazeinek kezébe kerülni. Ez az első kötet Heltai Jenőnek „Az utolsó bohém“ című mulatságos, finom regénjét hozza. Az „Olcsó regény“ második kötete, amely két héttel az első után fog megjelenni, Rákosi Viktornak „Egy falusi Hamlet“ című kedves regénye lesz. Ezt követi Jókai Mórnak egy eddig kevésbé ismert könyve, „Az én életem regénye“, amely nagyon érdekes vallomásokat tartalmaz a negyvennyolcas nagy napok idejéből. Az „Olcsó regény“ negyedik kötete Mikszáth Kálmánnak egyik legkiválóbb könyvét hozza, a „Tót atyafiak“-at. Ötödik kötet Conan Doyle egyik izgatón érdekes regénye, a „Gerard brigadéros“ lesz. A válogaott regények mindegyike kezelhető könyvalakban, 160 oldalnyi terjedelemben, Vadász Miklós művészi boszorkrajzával fog kényes időközökben 60 fillérért a közönség kezébe kerülni.

Öt férfit tett tönkre Mohnen Karoly sikasztott, Raspe, a sofför halálra zuzódott, Contram Farkas tüdőgyulladásban pusztult el, ton Brinken egy szegre kötötte fel magát miatta, Erről a sátáni nőről irt regényt Hanns Heinz Ewers Alaune címen. A regény Pajzs Elemér művészi fordításában a Tewan kiadásban most jelent meg. Ára 6 korona. Minden könyvkereskedésben kapható.

Legjobb Könyvek címmel Az Érdekes Ujság kiadásában egy új és rendkívül olcsó regénysorozat indul, melynek első száma: Mórincz Zsigmond „Bovary ur“ című pompás regénye mar megjelent, 64 kéthasabosan szedett tömör oldalon, Végh János művészi rajzu színes borítékával. Mórincz Zsigmond regényének s a Legjobb Könyvek minden egyes számának ára csak 40 fillér. A Legjobb Könyvekből kéthetenként minden második hét keddjén egy-egy új szám jelenik meg s mindegyik egy teljes befejezett regényt fog tartalmazni.

A munkapárti bünei cím alatt irt Pozány József ismert politikai író tanulmányt. A füzet tartalma: 1. Hogyan született a munkapárt. 2. A munkapárt és az uzorakapitalizmus. 3. A munkapárti erőszak bünei. 4. A munkapárt szocialpolitikája. 5. A nép kiéheztetése. 6. Bünök a hősök, a rokkantak, özvegyek és árvák ellen. 7. Bünök a demokrácia ellen. 8. Hogyan mentette meg a munkapárt a hazát. A könyvet a Népszava könyvkereskedés adta ki. Ára 2 korona 50 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

Adakozzunk a rokkant katonáknak!

URANIA

Ma

szentjóni erdő titka

különös dráma 4 felvonásban. Irta Vajda László. Főszereplők: Törs Jenő, Kertész Dezső, T. Halmi Margit, Pethes Imre, Báthory Gizella, Réthey Lajos.

Károly királyunk bevonulása a főlzabadi Görzbe.

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

APOLLO

Ma

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor

Albert Bassermann film

Ne legyenek más isteneid!

művésztragédia 4 részben. — Főszereplők: Albert Bassermann és H. Weisse.

Károly királyunk bevonulása a főlzabadi Görzbe.

Nyilt-tér.

Kitűnően megvéd a

MATTONI-FÉLE

GLIESHÜBLER

SAVANYÚVIZ

sokféle infectious bajtól; a pusztá gránitcsiklóból fakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

'SAVOL'
citrompótló

a citromot teához, limonádéhoz, süteményekhez és főzelékekhez teljesen pótolja. 1 deka, mely kicsinyben 36 fillérbe kerül, bármihez 2-3 citromot úgy izben, mint aromában, valamint savanyúságban teljesen pótol. Viszonteladóknak árengedmény. Kapható minden jobb fűszer- és csemegekereskedésben. Egyedüli főraktár: **Grünberger és Glück** fűszeraagykereskedőknél, Csapó-utca 16. sz. Ovakodunk a különféle súlyú utánzatoktól, amelyek a valódi Savolnak semmi tekintetben meg nem felelnek.

Egy üvegezett ajtó

betéttel jutányos árban eladó. Cím a kiadóban.

Dugót

használat,

különként 14 koronával fizetek és előleges kérés nélkül átveszem utánvétellel

A. Kohn

Prag, Karolinental 496.

Bevásárló kerestetik.

Sörét!

Lágyvas sörét, mely pótolja teljesen az ólom-sörétet, megfelelő hordképessége többszörösen kipróbálva, körülbelül 3-4 mm. átmérőjű, gömbölyű szemekben

kilogrammonként 8 korona.

Szállítható postán, utánvétellel.

Számtalan elismerő levél és utánrendelés.

BERÉNYI BÓDOG
vasnagykereskedés

Nagybecskerek.

Meg akar szabadulni ön a rheuma, csusz és köszvénytől? Így a legbiztosabb szer a

Kanyó-féle

Rheumozon

amely bel- és külföldön szabadalmazott, 51758. sz. védjegyzett, amely ezreknek adta vissza az egészségét.

Senki e hirdetést ne vegye reklámnak, engemet vagy szeremet mindenki nem ismerheti, hanem mindenki saját maga győződjön meg annak jóságos hatásáról, amely teljesen gyógyít. **Utasítással együtt 10 koronáért megküldöm utánvét mellett.**

Hirdetésemre kérem ügyelni, mert papirhiány miatt ritkán jelenik meg.

KANYÓ SÁNDOR

szabadalmazott rheuma gyógyszer készítő

Budapest, IV. Szarka-utca 7.

Lokomobilok magánjáróvá

való átalakításához szállítjuk az összes öntvényeket, tengelyeket, talplemezeket stb. stb. Lokomobilokat magánjáró gőzgépekért becsereélünk. Bővebbet

Friedrich Testvérek

gépgyárában, Temesvár.

Munkás leányok

felvétetnek Honvéd-utca 16. sz.

"MELDER"

Talpalja cipőjét mindenki önmaga

"Melder"

sodrony-talppal!

Lynkas cipőn új talpat pótol!

Kellemes! Ruganyos! Zajtalan!

El nem veszíthető!

Kereskedőknek nagyforgalmi cikk!!!

Kapható nagyban a magyarországi vezérképvesületnél:

Weistenlőw Zs., Budapest, I.,

Lógodi-utca 50. Telefon 136-74.

Szabászati tanfolyam.

Tisztelettel értesitem a hölgyközönséget, hogy lakásomon **Faragó-utca 18.** alatt folyó évi dec. hó 1-től

szabászati és varrási

tanfolyamot

nyitok. A tanulni óhajtok **alapos kiképzést** nyerne mindenféle **női ruha, fehérnemű, fiu- és gyermekruhák**ból.

A tanulás ideje alatt **díjtalanul** varrhatnak.

Jelentkezést a mai naptól elfogadok.

Halászné Hüsi Eszter,

szabászati tanítónő.

Meghívó.

Az Apollo Mozcószínház Részvénytársaság 1917 november hó 21-én d. u. 5 órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezuttal meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Alaptőke emelés.
2. Alapszabály módosítás.

Debreczen, 1917 november hó 10.

Az Igazgatóság.

Kivonat az alapszabályok 10. §-ából: A társaság közgyűlésén csak oly részvényes gyakorolhatja jogát, ki részvényeit szelvényeivel együtt legalább három nappal a közgyűlés megtartása előtt a részvénytársaság pénztáránál ezen célból elhelyezi és erről igazolványt kap.

Minden gondos

háziasszony

érdeke, ha pénzt és időt kimélni akar, hogy ruháját elsőrendű német gyármányu

ruhafestékekkel

fesse. Egy teljes ruhának befestéséhez 4 csomag elegendő. Gyönyörű, tartós és mosható szint nyer. Nem tévesztendő össze hasznavehetetlen utánzatokkal. Egy csomag ára 60 fillér. Dupla csomag 110 fillér. Viszonteladóknak árengedmény. Kapható kizárólag

Szala gyógyszerésznél, Kispeszt, Pó-utca 28

XXXIII-ik magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték.

Ezen pénzsorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonycélokra fog fordítani. Ezen sorsjátéknak összesen 14,885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475,000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200,000 K készpénzben.

Továbbá:

1 főnyer.	30,000 K készp.	20 nyer. á	20 K	4,000 K készp.
1 "	20,000 "	40 "	150 "	6,000 "
1 "	10,000 "	100 "	100 "	10,000 "
1 "	5,000 "	200 "	50 "	10,000 "
5 nyer. á	1000 K	2500 "	20 "	50,000 "
5 "	500 "	12000 "	10 "	120,000 "
10 "	250 "	14885 nyer.	összesen	475,000 K készp.

Huzás visszavonhatatlanul 1917. évi december hó 6-án. **Egy sorsjegy ára 4 korona.**

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a m. kir. Lottójövedéki igazgatóságtól Budapestben (Vamp-lota) portamentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-, ado-, vam- és sóhivatálnál, az összes vasúti állomásokon, s a legtöbb dohánytőzsdeben és váltóüzletben. Játékjegyét ingyen és bérmentve a m. kir. Lottójövedéki Igazgatóság.